

Seznam příloh

Příloha č. 1 - Kazuistika

Příloha č. 2 – Vietnamská legenda

Příloha č. 3 - Fotografie

Příloha č. 1 - Kazuistika

Kiki je čtyřletá dívka vietnamského původu. Nepatří do skupiny typických migrantů, protože se narodila v České republice. Ale přesto patří do cílové skupiny žáků s odlišným mateřským jazykem, jejichž rodina má zkušenosti s migrací ze své země původu, a do české školy nastupují bez znalosti vyučovacího jazyka. Rodiče Kikiny pochází z malé vietnamské vesnice a do Prahy se přestěhovali před několika lety kvůli práci. Česky nemluví, matka, se kterou paní učitelka jedná nejčastěji, komunikuje pouze ve Vietnamštině. Česky rozumí velice málo, zatím si osvojila maximálně 70 českých slov.

Kiki nastoupila do mateřské školy bez znalosti českého jazyka. Od narození komunikovala pouze ve vietnamštině. Nastoupila první den do MŠ, aniž by komukoliv rozuměla. Když přišla s rodiči poprvé do školy, bylo pro ni vše nové a cizí prostředí ji děsilo. I prvotní adaptace Kikiny do prostředí mateřské školy byla velmi svízelná, protože dívenka se kvůli jazykové bariéře upnula na svoji paní učitelku, nehnula se od ní na krok a bez její přítomnosti neustále plakala. Díky jazykové bariéře a izolaci byla velmi přecitlivělá. Tak to probíhalo první dva měsíce.

Ostatní děti v MŠ nepřijaly Kiki moc dobře, protože se od prvního dne držela mimo veškeré hry a aktivity dětí. I když paní učitelka dětem vysvětlila, že Kiki pochází z jiné země, kde se mluví jinou řečí a mají tam jiné zvyky, děti si Kiki moc neoblíbily a příliš nevyhledávaly její společnost. Otázka byla, jak dlouho jim to vydrží. Je možné, že po tom, co Kiki bude ovládat český jazyk, začnou s ní ostatní spolužáci komunikovat a kamarádit. Jazykovou bariéru děti dokážou překonat různými gesty a posunky, v tomto případě se tak ale nestalo, Kiki si nevšímalý a dělaly, jako by tam nebyla. Dokonce s ní nechtěly chodit za ruku na procházky a nechtěly s ní sedět u stolu.

Co se týče osvojování si slovní zásoby a gramatických pravidel, až ke konci školního roku se Kiki začala vyjadřovat víceslovně. Paní učitelka v mateřské škole neměla zkušenosti s dětmi, které nemluví česky, když s ní komunikovala, mluvila někdy až moc rychle a používala složité fráze. Kiki nerozuměla, byla ve stresu a v podstatě celý den ve školce mlčela. Až další měsíce Kiki poslouchala a opakovala jednoduchá slova jako například své jméno, „dobrý den“ a „děkuji“. Po prvním pololetí se pomalu naučila několik základních frází a začala trochu komunikovat. V této době ale do školky přišla Linda, další vietnamská holčička. Posun v komunikaci se u Kiki zastavil. Po příchodu druhé vietnamské dívky, která český jazyk také neovládala, se situace změnila v tom smyslu, že holčičky si hrály spolu, mluvily spolu

Vietnamsky a v podstatě si vystačily samy. Nehrály si s ostatními dětmi v mateřské škole a ty si s nimi hrát taky nechtěly. Paní učitelka tuto situaci vyřešila tak, že se snažila obě dívky držet od sebe, aby se tak zapojily k ostatním dětem a snažily se mluvit česky. Tato varianta se osvědčila, Kiki se opět snažila mluvit česky.

Pokud jde o komunikaci s rodinou Kiki, byla jsem několikrát přítomna konverzace paní učitelky s matkou. Matka česky umí pouze pár slov, takže komunikace byla velmi obtížná. Paní učitelka se snažila matce vysvětlit řád mateřské školy i problémy (často spojené s kulturními rozdíly), které Kiki ve školce má, bohužel neúspěšně. Domnívám se, že matka nerozuměla, co jí paní učitelka chce říci.

Na konci školního roku bylo zřejmé, že Kiki udělala velké pokroky. Dokázala složit větu a znala jednoduché fráze. Problém jí však stále dělaly osoby, jednou řekla správně větu typu: „Já jsem viděla...“, někdy zaměnila mužský rod za ženský: „Já jsem viděl...“. Domnívám se, že je to vzhledem k tomu, že český jazyk se učí odposloucháváním a napodobováním slov a vět ostatních dětí.

Vztahy s ostatními dětmi se na konci roku také zlepšily. Děti už si s Kiki hrají a snaží se s ní i komunikovat. Zpozorovala jsem i zajímavý jev. Děti v mateřské škole občas oslovují Kiki jako Kiki Vietnamská, přičemž si myslí, že Vietnamská je příjmení. Je to tím, že ve třídě jsou dvě holčičky se jménem Kristýna (Kiki). Děti se obě dívky tímto snažily odlišit. Optala jsem se paní učitelky, jak vzniklo toto rozdělení. Dozvěděla jsem se, že druhé jméno „Vietnamská“ není z iniciativy učitelského sboru MŠ. Vzniklo spontánně mezi dětmi.

Domnívám se, že Kiki ani na konci školního roku nezapadla do kolektivu ostatních dětí tak, aby byla považována za oblíbenou. Pokládám si otázku, zda je to tím, že špatně mluví česky, nebo zde hrají roli kulturní rozdíly. Je pravda, že čeští rodiče úplně nejsou nadšení přítomností dítěte – cizince v české MŠ. Je tedy možné, že tento negativní postoj k cizincům přenášejí i na své děti.

Kiki příští rok čekají další změny v podobě nové učitelky a nových dětí. Další velkou změnou bude česká „chůva“, která se o Kiki bude starat v době, kdy nebude ve školce. Je tedy pravděpodobné, že osvojování českého jazyka a českých zvyků bude probíhat mnohem rychleji. Problém vidím v jediném, české „chůvy“ nemají pedagogické vzdělání, mají nejčastěji jen základní vzdělání. Vietnamské děti si tak mohou osvojit český jazyk s chybami a ve své nespisovné podobě.

Kiki bude muset v dalších letech vynaložit ještě mnoho sil, aby se zdokonalila v českém jazyce a lépe se začlenila do kolektivu. Domnívám se, že česká „chůva“ či domácí doučování českého jazyka by mohlo Kiki napomoci k tomu, aby udělala další pokroky. Další možnost bych například viděla v navštěvování nějakého kroužku. Myslím si, že tato varianta jistě přispěje jejím komunikačním schopnostem.

Na závěr bych dodala, že pro zvládnutí českého jazyka je důležitá hlavně podpora, jak při výuce, tak i doma.

Příloha č. 2 – Vietnamská legenda

Vietnamská legenda říká, že prvním vietnamským panovníkem byl Hung Vuong, který založil dynastii Hung roku 2879 před naším letopočtem. Dynastie Hung vládla přibližně až do roku 300 před naším letopočtem. Tato legenda se často čte malým vietnamským dětem před spaním.

Pán hor a vládce vod

Král Hung Vuong osmnáctý měl jednu dceru. Jmenovala se Mi Nuong a byla překrásná. Otec jí velmi miloval. Chtěl pro ni najít ženicha, který by si ji opravdu zasloužil.

Jednoho předstoupili před krále dva mladíci, aby ho požádali o ruku Mi Nuong. První přišel z hory Ba Vi. Byl udatný a výjimečně nadaný. Když pokynul na východ, vyrostla zelená rýžoviště. Když pokynul na západ, vyrostla vysoká pohoří. Místní lidé jej nazývali Pán hor.

Druhý mladík přišel z Východního moře. Svými schopnostmi si s prvním nezádal. Když přivolal vítr, vítr se zvedl. Když povolal déšť, déšť se snesl. Jmenoval se Vládce vod. První mladík panoval nad vysokými pohořími, druhý vládl hlubokým vodám. Oba dva by si jistě zasloužili stát se zetěm krále Hunga. Hung Vuong byl v rozpacích, nevěděl, komu dát své slovo a koho odmítnout. Nechal svolat rádce a dvorní mandaríny, aby se poradili, ale stále nemohl to správné řešení nalézt. Nakonec Hung Vuong pronesl: „Oba dva byste mi byli dobrými zeti, ale já mám jen jednu dceru. Komu z Vás ji tedy mám svěřit? Kdo z Vás zítra dříve dokáže donést na toto místo sto mís lepkavé rýže, dvě stě košů rýžových koláčků banh trung, slona s devatero kly, kohouta s devatero ostruhami a koně s devatero hřívami, ten si může odvést mou dceru domů jako nevěstu.“

Druhý den ráno přinesl Pán hor všechny určené svatební dary jako první a dostal svolení odvést si nevěstu domů do hor. Vládce vod přišel s dary jako druhý, a tak již nevěstu odvést nemohl. Velice se rozzuřil, přivedl s sebou své vojsko, aby Mi Nuong unesl. Vládce vod povolal déšť, přivolal vítr a nechal rozbouřit mračna, hromy a blesky sršely všude kolem, voda se zvedla ze břehů. Tak zaútočil Vládce vod na Pána hor. Voda zatopila rýži, zaplavila pole, přelila se přes domy a stavení. Pán hor však dlouho nezaváhal, využil své moci a pozvedl pohoří, vztyčil hory, aby zabránil přívalům vody. O kolik se voda zvedla, o tolik Pán hor nechal narůst hory do výše. Obě znesvářené síly proti sobě bojovaly nepřetržitě několik měsíců. Nakonec se Vládce vod u konce svých sil musel stáhnout s armádou zpět.

Od té doby neuplynul rok, kdy by Vládce vod nepřivolal déšť a bouři, aby zaútočil na Pána hor přívalem vody, který zaplaví širé nížiny i vrchoviny naší země. Ale pokaždé bitvu prohraje a musí se stáhnout zpět.

Příloha č. 3 – Fotografie

Obrázek č. 1 – Vietnam: Trávení volného času

Obrázek č. 2 – Vietnam: Dětské hry

Obázek č. 3 – Vietnam: Děti jdou na procházku

Obrázek č. 4 – Vietnam: Děti si hrají s kameny a hlínou („Vietnamské pískoviště“)

Obrázek č. 5 – MŠ Mezi Domy: Školní fotografie třídy „Berišky“ s vietnamskými dětmi

Prohlašuji,

že rodiče dětí z MŠ Mezi domy jsou obeznámeni s tím, že fotografie bude uveřejněna v bakalářské práci „Předškolní vzdělávání Vietnamců v České republice. Fotografie dětí z Vietnamu pochází ze soukromého alba.